

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr.

Wilno, dnia 27 kwietnia 1934 r.

1051.-

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Przedstawiciele Ligi Narodów w Kownie.-	I.	1.
2. Udział Polski na konferencji kolejowej.-	"	"
3. Litewsko-węgierskie rokowania handlowe.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

4. Minister Spraw Wewn. o aktualnych sprawach swego resortu.-	III.	"
5. Książdz Mironas o znaczeniu Wilna dla Litwy.-	"	2.
6. Wielki wieczór literatury litewskiej.-	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

7. "Liet.Žinios" o sytuacji w Kłajpedzie.-	VII.	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Przedstawiciele Ligi Narodów w Kownie. Prasa kowieńska /z 25.IV.1934/: Jak podaje Elta, dn 27 kwietnia przybędą do Kowna wysocy goście Ligi Narodów, którzy odwiedzą również inne państwa bałtyckie. Goście przybywają w celu zapoznania się i nawiązania ściślejszych stosunków z rządami państw bałtyckich. Przybędzie zastępca generalnego sekretarza L.N. p.F.P.Walters i dyrektor Sekcji Ekonomicznej Ligi p.Stoppani. M.in. 29 kwietnia związek popierania Ligi Narodów w Litwie organizuje bankiet, na którym minister Spraw Zagr. dr.Zaunius wygłosi przemówienie o polityce litewskiej w stosunku do Ligi Narodów.-

Udział Polski na konferencji kolejowej. Prasa kowieńska /z 25.IV.1934/: W maju ma się odbyć w Kownie konferencja kolejowa z udziałem Polski. Jak się dowiadują "Liet. Žinios", delegacja polska, która ma przybyć na konferencję, będzie się składała z 10 osób, na czele z polskim wiceministrem komunikacji lub dyrektorem kolei polskich.-

Litewsko-węgierskie rokowania handlowe. Prasa kowieńska /z 25.IV.1934/: Elta donosi z Budapesztu, że w sprawach służbowych przybył do Budapesztu na jeden tydzień poseł litewski w Berlinie dr.Szaulys, który zarazem akredytowany jest przy rządzie węgierskim. Poseł Szaulys oświadczył przedstawicielom prasy, że spodziewa się możliwości nawiązania stosunków ekonomicznych między Węgrami i Litwą, mimo, że oba państwa są krajami rolniczymi, a sytuacja rolnictwa jest obecnie ciężka.

W sprawie nawiązania stosunków handlowych z Węgrami podejmie w najbliższym czasie rokowania w Budapeszcie dyrektor Departamentu Ekonomicznego M.S.Z. p.Kuzminskas.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Minister Spraw Wewn. o aktualnych kwestiach swego resortu. "Liet.Aidas" Nr.93 /IV.1934/: Minister Spraw Wewn. plk.Rustejka poinformował współpracownika "L. Aidas" na temat aktualnych spraw Ministerstwa. Przedewszystkiem minister poruszył sprawę funduszu robót publicznych. Środki na fundusz ten płyną normalnie. Z funduszu buduje się szosy. Samorządy w Możejkach i Birżach wybudowały już część zamierzonej sieci szos. Ponadto samorządy zakładają fabryki cementu i zamierzają zakładać fabryki gontów. Gonty sprzedawane będą rolnikom po własnej cenie. Słomiane strzechy na Litwie muszą być zastąpione przez dachy z gontów. Samorządy uczynią w ten sposób pierwszy krok w tym kierunku. Do wykonania wszystkich tych robót używani będą bezrobotni.

Jeżeli chodzi o wybory do samorządów, mają się one dokonać w czerwcu. Ze względu jednak na czas roboczy, wybory będą odłożone na 2 - 3 miesiące i prawdopodobnie odbędą się w końcu września, czy początku października. Przy okazji minister zaznaczył, że przewidziane jest dokonanie pewnych zmian w działalności samorządów. Praktyka wykazała, że zachodzi konieczna potrzeba zmiany sprawy wynagrodzenia niektórych komisyj. Niektóre komisje drogo kosztują samorządy, przy czem wątpliwą jest rzeczą, czy wydatki te są usprawiedliwione.

W r.b. przeprowadzone będą wybory również do wszystkich kas chorych. Wybory będą przeprowadzone według nowego statutu kas chorych. Głównym celem tego statutu jest wybranie do kierownictwa kas chorych ludzi, dobrze się orientujących i oddanych pracy, a nie polityce.

Ważnym problemem polityki wewnętrznej stanowi walka z bandytyzmem. Wprawdzie Litwa rozporządza niewielkim aparatem urzędników policji kryminalnej, lecz przyznać trzeba, że ok.90% przestępstw kryminalnych udaje się na Litwie wyjaśnić i wykryć. Obecnie, po wprowadzeniu ostrych kar za bandytyzm, walka z przestępcami będzie prawdopodobnie ułatwiona.

Co się tyczy nowej ustawy o obywatelstwie, wprowadzone zostały pewne poprawki. Problem nabycia obywatelstwa /a w niektórych wypadkach problem jego utraty/ został szeroko przez nowy projekt uwzględniony. M.in. wprowadza się pewną opłatę pobieraną przy nabywaniu obywatelstwa. Od opłaty tej zwolnieni będą posiadacze paszportów Nansena.

Na zakończenie minister oświadczył, że rozpatrywany jest obecnie budżet samorządu kowieńskiego. Budżet jest wprawdzie wysoki, lecz należy się spodziewać, że finanse m.Kowna zostaną należycie uporządkowane.-

Książdz Mironas o znaczeniu Wilna dla Litwy. "Liet.Aidas" Nr.93 /IV.1934/: W związku z "tygodniem kultury humanistycznej", wygłosił w uniwersytecie kowieńskim ks.Mironas odczyt na temat kulturalnego znaczenia Wilna dla Litwy. Według prelegenta, Wilno było, jest i powinno być stolicą Państwa Litewskiego i Jerozolimą dusz litewskich. Wilno wydarła Litwie wynarodowiona szlachta litewska: Piłsudscy, Żeligowscy, Meysztowicze i inni. Tem niemniej Litwini dokładać muszą wszystkich wysiłków, by narodowe poczucie litewskie w Wileńszczyźnie rozwijało się i wzmacniało.-

Wielki wieczór literatury litewskiej. "Liet.Aidas" Nr.92 /IV.1934/: W związku z "tygodniem kultury humanistycznej", zorganizowany został 23 kwietnia w teatrze kowieńskim wielki wieczór literatury litewskiej. Na program złożyły się utwory nie tylko literatów żyjących, lecz także zmarłych: Duonelaitisa, Maironisa i Vaižgantas. Z literatów żyjących brali udział w wieczorze literatury: K.Binkis, A.Jaksztas, Anglickis, Bazdionis, Ciurlonisa, L.Gira, W.Alantas, Gaiciunas, Inciura, F.Kirsza, J.Kossu-Aleksandrowicz, A.Lastas, A.Miskinis, Putinas, Rimydis, Rutkauskas Santvaras, Sidabrisówna, Svaistas i Tilvytis. Wieczór zaszczyli swą obecnością prezydent Smetona, premier Tubelis, prezes Rady Stanu Szyling, kontroler Państwa Matulaitis i inni.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"Liet.Žinios" o sytuacji w Kłajpedzie. "Liet.Žinios" Nr.93 z 24.IV.1934 r. Art.p.t. "Znak "sztandaru kłajpedzkiego". Streszczenie:

Jak komunikuje Elta, niemiecki związek Wschodu rozwinął nieprzyjazną dla Litwy działalność i poświęcił "sztandar kłajpedzki", który został przekazany przywódcy grupy kłajpedzkiej związkowi baronowi Taube.

Jak z powyższego wynika, są już powołani do walki o "wyzwolenie oderwanej Kłajpedy". Jest już "wódz grupy". Jest już "sztandar". Pozostaje "czynieć kroki". "Kroki" też są już czynione. Fakt ten stwierdzają komunikaty tej samej Elty /areszty wśród hitlerowców kłajpedzkich, istnienie oddziałów szturmowych/. Niestety na Litwie zachowuje się dziwne milczenie, jakgdyby nic się nie działo. Podczas, gdy w Kłajpedzie odbywają się ważne wypadki, urzędówka zajęta jest sprawami Związku Tautininków. Litwa nawet nie zdaje sobie sprawy z doniosłości sytuacji w Kłajpedzie. Wszystkie te przygotowania niemieckie, wszystkie podjudzania mas niemieckich przeciwko Litwie i wyświęcania "sztandaru" kłajpedzkiego, to nie innego, jak tylko otwarte szykowanie się do napaści na Litwę, a w pierwszym rzędzie na Kłajpedę.

Wszystko to powinno pobudzić społeczeństwo litewskiego do aktywnego zajęcia się bezpieczeństwem Litwy. Czas najwyższy, by sprawa ta została postawiona na plan pierwszy. Faszyci niemieccy, jak słusznie pisał "Le Temps", zwrócili obecnie całą uwagę na Litwę. Nie należy zapominać, że niepodległości litewskiej żadne z mocarstw nie zagwarantowało. Przykłady Wilna i Mandżurji dostatecznie świadczą, co znaczą troski post factum. Troski takie są niemal jakowemi wysiłkami. Należy dołożyć wszystkich starań, by nie dopuścić do faktów dokonanych.-

Znak "sztandaru kłajpedzkiego" musi być ostrzeżeniem, że najwyższy czas zająć się losem Kłajpedy, a więc losem całej Litwy.-

